

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Motokuryelik en temel şekli ile "teslim edilen her türlü yemek siparişi, evrak, kargo ve paketlerin alıcı adresine istenilen zamanda ve güvenli bir şekilde" ulaştırılması olarak tanımlanmaktadır. Türkiye'de motokuryelik 2014 yılında iş kolu haline gelmiştir ve İŞKUR meslek kodları arasında 8321.02 kodu ile tanımlanmaktadır. Sektörle ilgili dernekler, kayıtsız çalışanlarla beraber Türkiye geneli çalışan motokurye sayısının 2023 yılı itibari ile 1 milyonun üzerinde olduğunu tahmin etmektedir.

Motokuryeler genel olarak güvenlik açısından risk arz eden, korumasız bir araçla hizmet üretiyorlar. Motokuryelerin özel güvenlik ekipmanları ile çalışması gerektiği halde, şirketler maliyet nedeniyle bu ekipmanları sağlamıyor. Yapısı itibariyle, işbaşında iken sürekli dikkat gerektiriyor. Mevsim şartlarından doğrudan etkileniyor. Tüm bu faktörler bir arada düşünüldüğünde, motokuryeliğin ölümlü iş kazası riski yüksek bir meslek olduğu ortadadır.

Motokuryelik can güvenliği riski yüksek olduğu halde motokuryelerin önemli bir ölümü işçi statüsünde olmadıkları için sektördeki kazalar iş kazası değil trafik kazası olarak kaydediliyor. Dolayısıyla, motokuryelerin yaşadıkları iş kazaları resmi rakamlara gerçekçi olarak yansımıyor. 2022'de 58 motokurye, bu yıl şimdiye kadar 40'a yakın motokurye iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. Ölümlü, ölümsüz kazalarda, teslimat süresi baskısı, aşırı çalışma saatleri, psiko-sosyal sorunlar, dinlenme olanağından yoksunluk, mesleki yeterlilik eksikliği gibi faktörler öne çıkıyor.

Motokuryelik mesleği tehlikeli iş sınıfında yer alması gerekiyor. Ancak bu sınıfta yer almıyor. Bu sebeple işverenler iş güvenliği uzmanlığı, işyeri hekimliği ve hizmetlerini sunma zorunluluğuna sahip değiller. Bu durum da sektördeki işçilerin can güvenliğini tehlikeye atan faktörlerden biridir. Motokuryelerin çok büyük bölümünün iş sağlığı ve güvenliği eğitimi almadığı da biliniyor.

Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun hazırladığı motosikletli kurye ulusal yeterlilik standardı 2017 yılında yürürlüğe girdi. Ancak bu standartların bağlayıcı bir niteliği yok. Söz konusu standartlarda mesleki teçhizat tanımının geliştirilmesi gerekmektedir. Aksi durumda bir yaptırım olmadığı için, motokuryeler mesleki yeterlilik belgesini almaya ihtiyaç duymuyorlar. Motosiklet sürücü belgesinin motokuryelik yapmak için yeterli olması önemli bir sorundur. Çalışan örgütleri, mesleğin güvenli icrası için ileri sürüş tekniklerinin öğrenilmesini gerekli görüyor. Motokuryeler için mesleki yetkinliğin ve güvenli sürüşün güvence altına alınması için tüm sorunlar ivedilikle giderilmelidir.

Motokuryelik, son etap teslimat sektöründe ücretli emekçi niteliği arz ediliyor. Ancak motokuryeler işçi statüsünde çalıştırılmıyor. Dijital platformlar üzerinden işveren tarafından oluşturulan iş organizasyonu kapsamında iş gören motokuryelerin işçi statüsüne kavuşturulmaları gerektiği açıktır.

Sektöre dair, düzenlemeler taraf olduğumuz ILO'nun standartlarıyla uyumlu hale getirilmelidir. Bu amaçla ILO'nun özellikle, 111 No'lu Ayırmıcılık (İş ve Meslek) Sözleşmesi ve 100 No'lu Eşit Ücret Sözleşmesi, 102 No'lu Sosyal Güvenlik (Asgari Standartlar) Sözleşmesi 873

No'lu Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi, 98 No'lu Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi, 184 ve 189 No'lu sözleşmelerin ilgili tavsiyeleri, 155 No'lu İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşmesi, 187 No'lu İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi, 190 No'lu Şiddet ve Taciz Sözleşmesi, 95 No'lu Ücretlerin Korunması Sözleşmesi, 181 ve 188 No'lu sözleşmelerin ilgili tavsiyeleri, 122 No'lu İstihdam Politikası Sözleşmesi, adlı düzenlemeler baz alınmalıdır.

Motokuryelik mesleğine dair mevzuatın işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından uluslararası standartları uygun şekilde güncellenmesi, mesleğin tehlike sınıfının yeniden ele alınması, motokuryeler için mesleki yetkinliği ve güvenli sürüşü güvence altına alacak düzenlemeler yapılması ve sektöre dair tüm düzenlemelerin Sektöre dair, düzenlemeler taraf olduğumuz ILO'nun standartlarıyla uyumlu hale getirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98, içtüzüğün 104. ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırılması açılmasını arz ederim. **18.10.2023**

Abdullah ZURDİRO
Adyım

Nurhayat Altınbayrak
Bursa

Ali GÖKÇEK
İSTANBUL MV.

Sevdi Erda Kılıç
Jum İznir MV.

Aslan GENÇ
KAYSERİ.

Kadim Durmaz
Tokat MV.

HARUN ÖZCAN
ULUDAĞ
Kocaeli

Ediz GÜN
Ankara

AYR. AYR. ÇAĞAR
Antalya MV.

AYR. AYR. ÇAĞAR
Antalya MV.

Namik Tan

U. Göknoze
Eskişehir MV.

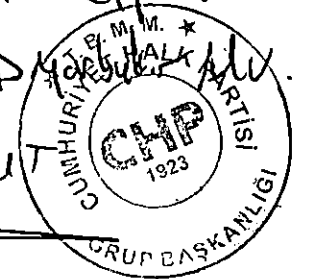
Semra DİNÇER
Ankara MV.

AYR. AYR. ÇAĞAR
Antalya MV.

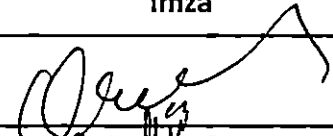
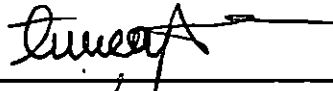
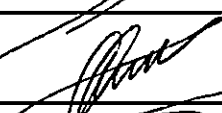
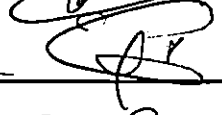
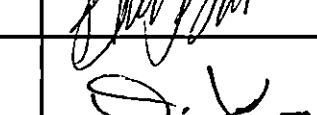
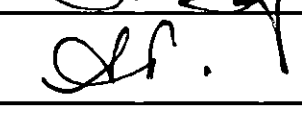
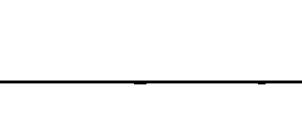
Orhan SÖZÜK
Adana MV.

İsmail Hakan Dep.
Manisa MV.

Ayhan BARUT
Adana MV.

285 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Orhan Sarıbal	Bursa Mu.	
SALE NUR GÜLLÜ	ESKİŞEHİR	
A. Tuncay ÖZKAN	İzmir	
Seyit Torun	Ordu	
Mahmut Tunalı	Sakarya	
Mahir DOĞAT	İzmir	
Serhan Serhan	Balıkesir	
Vecdi Çiçek	Kırklareli	
Özgen ÇELİK	Gaziantep Mu	
Vecdi		
Bekir Başerirgen	Manisa	
Okan Kurnel	Ankara	
İsmail Alp	Karabük	